Honpolgárok! Mindenben támogassuk a hű hadsereget a kivívott szabadság megszilárdításában!

SZABADSÁG

A DEMOKRATIKUS KÖZVÉLEMÉNY NAPILAPJA

I. ÉVFOLYAM.
4. SZÁM.
1989. DECEMBER 26.,
KEDD.
4 OLDAL ÁRA 50 BANI

KÖZLEMÉNY

1989. december 25-én a Rendkívüli Katonai Törvényszéken sor került Nicolae Ceaușescu és Elena Ceaușescu perére.

A vádpontok az alábbiak voltak:

1. Népirtás — több mint 60 000 áldozat.

2. Az államhatalom aláaknázása a nép és az államhatalom ellen irányuló fegyveres akciók szervezése révén.

3. A közjavak megsemmisítésének bűncselekménye, épületek szétrombolása és megrongálása, városokban elkövetett robbantások, stb. révén.

5. Az országból való szökéskísérlet a külföldi bankokban elhelyezett több mint egymilliárd dolláros alapokra építve.

A román nép és Románia ellen elkövetett súlyos bűntettekért Nicolae Ceaușescu és Elena Ceaușescu vádlottakat halálra és vagyonelkobzásra ítélték.

Az ítélet végérvényes maradt és végrehajtották.

Megalakult a Romániai Magyar Demokratikus Szövetség

Bukarestben megalakult a Romániai Magyar Demokratikus Szövetség — a hazai magyar kisebbség érdekvédelmi és -képviseleti szervezete.

Az Ideiglenes Végrehajtó Bizottság által kiadott Kiáltvány rámutat, hogy a szövetség teljes mértékben magáévá teszi és támogatja a Nemzetmentő Front programját és az e dokumentumban foglalt célkitűzések megvalósítására szólít. A haza összes fiaival együtt úgy értékeljük, hogy e felelősségteljes pillanatokban a legfontosabb cél a népi forradalom győzelmének védelmezése és megszilárdítása, s azzal a felhívással fordulunk a velünk egynemzetiségűekhez, hogy minden erejükkel támogassák a Nemzetmentő Front, a fegyveres erők, az egész nép ilyen irányú erőfeszítéseit — mutat rá a Kiáltvány. Lerójuk kegyeletünket a forradalom hősi mártírjai — románok, magyarok, németek, szerbek és más nemzetiségűek — előtt, akiknek áldozatkészsége ismét arra emlékez-

(Folytatása a 4. oldalon)

Megalakult a Megyei Nemzetmentő Front Tanácsának Ideiglenes Bizottsága

1989. december 24-én, 17 órától késő estig Doina Cornea asszony beszélt a Nemzetmentő Front Megyei Tanácsának ülésén. Javasolta egy ideiglenes bizottság megalakítását, amelynek egyetlen célja a nemzethez intézett Kiáltvány minden pontja becsületes betartásának ellenőrzése. A javaslatot közvetlen szavazással elfogadták.

Kizáró kritériumok alapján alakult meg a bizottság annak figyelembevételével, hogy valamennyi nemzetiségből, társadalmi-foglalkozásbeli kategóriából vegyenek részt benne mindazok, akik bármilyen formában jelen voltak a diktatorikus rendszer elleni harcban. Tagjai legyenek erkölcsileg feddhetetlenek, s olyanok, akik nem vállaltak részt a ceausista politika megvalósításában, és állták a sortüzek halálfélelmét is.

A bizottság fontos feladataként jelölte meg a sajtó és általában a tömegtájékoztatás szabadságát.

Ugyszintén megvitatták a megyei tanács tagjai számának növelését valamennyi tevékenységi terület képviselőivel, mindenekelőtt gazdasági szakemberekkel, a múltbeli politikai hovatartozásra való tekintet nélkül, egyetlen kritréiumként szabva meg a szakmai hozzáértést.

A megalakult bizottság azzal a kéréssel fordul megyénk állampolgáraihoz, hogy ötleteikkel, javaslataikkal segítsék a Kiáltványban foglaltak megvalósítását.

Egymásért itt maradni

Részesei vagyunk egy olyan történelmi folyamatnak, amely a pillanatnyi szorongásokon, aggodalmakon, kételyeken túl az emberi méltóság visszanyerésének felemelő távlatát biztosítja. Az értelmetlen halál nem csüggeszti el azokat, akiknek sikerül túlélniük a diktatúra utolsó rúgásainak esztelen pusztítását. A nemzet hőseinek példázata kell megerősítse mindenki lelkét, acélozza hitét a kibontakozásban, az egész nép közös harcával kivívott szabadság stabilizálásában, általános lételemünkké válásában. Az a sok-sok szorongás, az a kilátástalanság, értelmetlenség, hiábavaló erőfeszítés, jövőnk bizonytalanságának, távlatok nélküliségének kétségbeesése sokakat, az elmúlt időszakban egyre többeket kényszerített, hajszolt arra az elhatározásra, hogy sorstársaikat elhagyva, méltatlan megaláztatottságuktól szabadulni akarva a menekülés hivatalos, vagy — végső kétségbeesésben — szökéses útját válasszák. A futás pánikszerű méreteket kezdett ölteni. Futottak románok, magyarok, németek, kivétel nélkül, s mi, a maradók nem a hivatalos váddal, megbélyegzéssel azonosultunk, amikor ezzel a magatartással való egyet nem értésünknek igyekeztünk ilyen-olyan formában hangot adni. Az elhatározás erkölcsi, emberiességi, hűtlenségi vonatkozásai késztettek állásfoglalásra. A személyes jövőmentés egoizmusa a közösségi jövő esélyeit gyengíti — ezt láttuk a menekülési hisztériában. Az ittmaradók esélygyengülésének éreztük a kitelepülést, minden egyes elmenővel kevesebbnek éreztük magunkat, lefegyverző volt a búcsúztatás nyomasztó állandósulása. Hűtlenségnek, tőlünk való elfordulásnak tekintettük a futást, olyannak éreztük, mint egy cserbenhagyásos gázolást.

Az élet fordul! A rothadó fekély kifakadt, Románia népeinek tűrőképessége elérte a végső határt. A városokban sorra gyúlt lángra a diktatúra elleni forradalom, s kiderült, hogy mindenre elszánt harcosokat nevelt ki a két és fél évtizedes sok-sok lefojtott indulat, nélkülözés. A kibontakozás soha el nem képzelt távlatai nyíltak meg, immár bizonyosság, hogy Románia népei felzárkóznak Európához. A sebek begyógyításához azonban emberfeletti munkára lesz szükség, halaszthatatlanul az értékteremtés kerül a szabad román társadalom tevékenységének homlokterébe. A munka elvégzéséhez szükségünk van egymásra, össze kell fognunk az oly régen áhított, értelmes építkezésben. Sokak, ezrek és ezrek kitelepedési kérvénye vár sorsára szerte az országban. Ne menjetek el! Ne hagyjatok magunkra most, amikor nyilvánvaló, hogy végre demokratikus jogegyenlőséget, igazi európai hazát ígér valamennyi fia számára a szabad Románia. Maradjunk együtt az ősi szülőföldön, váltsuk együtt valóra a titokban szőtt álmokat. Éljünk a sors által felkínált lehetőséggel, tegyen bizakodóvá az a hatalmas néperő, amely az utóbbi hét alatt itt felszabadult, bátorítson a diákok, munkások, katonák, s valamennyi más réteg minden eddiginél nagyobb összefogása. Ne hagyjuk cserben egymást, amikor végre szabad jövőt tervezhetünk, közösen és valamennyiünk számára. És szülessen közmegegyezés abban is, hogy miként fogadjuk azokat, akik majd hazatérnek. Mondjuk ki közös szóval, hogy a szülőföld hazavárja „tékozló fiait" is! Ha európaivá válik a lét perspektívája, akkor remélhetjük, hogy egyre többen vállalják a hazatérés útját. Fogadjuk be őket, munkájukra biztosan szükségünk lesz!

Pillich László

HALOTTNAK HITTÜK

...és harmadnapra halottaiból föltámada.

Most együtt pergetjük vissza az eseményeket Călin Nemeș-sel, december 21-e hősével.

Fél egykor valaki a Tribuna épületének ablakából kiáltotta: Victorie! Victorie! Victorie! Victorie!

Többször már nem tehette, mert hátulról berántották. Én a Plafar-nál voltam útban a Főtér irányába. Alig néhány perc alatt 30—40-en gyűltünk össze.

A kórterem sporttelevíziója közben mondja a híreket. Călin felkapja a fejét — nevet hall, amelytől éppen úgy fintorba rándul az ajka mint a gyógyszerektől, amelyekkel a derekát borító sebet kezelik. Csakhogy a névről most éppen azt mondja a bemondó, hogy törölni kell Románia minden okmányából, minden dokumentumából.

— Mi történt aztán...? Vártunk! Néztük a némaságba borult ablakot és vártunk, vártunk.. Szótlanul, vihar előtti csendben. Tudtuk, amit tudnunk kellett. Ütött a leszámolás órája. A végén már csak vagy haton maradtunk. Radu Negru sporttanár, egy 35—45 év közötti kopaszodó férfi, egy másik vörösszakállas, egy műbőrkabátos ember, körülbelül 50 éves lehetett, és egy tanuló, akiről csak annyit tudok, hogy az egyetem fizika szakára akar felvételizni. Hívtuk az arra járókat, tartsanak velünk, s bizony sokuktól azt a választ kaptuk, hogy fejezzük be a hülyéskedést.

— Temesváron a nők és gyermekek férfiasabban viselkedtek, mint ti! — mondtam az ilyen feleletekre.

A Főtér három sarkára is megérkeztek a rendőrkocsik. Az összegyűltek hallgattak. Ezt a csatát nem szabad elveszíteni! — gondoltam, és akkor döntöttük el, hogy most távozunk, de háromkor visszatérünk barátainkkal. Így kerültem Lucian Matișhoz is. Hogy bánt érte a lelkiismeret! Legjobb barátomat veszítettem el, felesége özvegy, négyéves gyermeke árván maradt. Hátból, alattomosan szíven lőtték.

Ömlött a tömeg a Béke tér felé.

A gyakorló szónok műsorvezető tapasztalatából tudtam: elérkezett a pillanat. Annyi előadást vezettem Kolozsváron, rám vár a beintés szerepe.

Kiálltam az út kellős közepére, a Nemzeti Bank elé. Körülbelül 20 percet beszélhettem a Szent Szabadságról és Temesvárról. Aztán Lucian Matiș és még vagy ketten, hárman. Letérdeltem, könyörögtem, sértegettem, lelkesítettem a tömeget. Aztán megjött a katonaság. A Comturist üzlet közelében álltak meg, másodpercek alatt felfejlődtek, elzárva a Napoca utcát.

Mindenről megfeledkeztem. A kétéves Patriciáról és feleségemről, Rodicáról. A Carpați cukrászda előtt lehettem. Felhúztam a trikómat, meztelen mellel mentem a katonák felé: lőjetek! Mondjátok, hogy meztelen mellemmel megtámadtalak! Lőjetek! Volt már hasonló tettetek! — mondtam a katonáknak. (Bár most már tudom, hogy nem voltak katonák.) Két méterre közelítettem meg őket. Láttam a tisztet, pisztolya után nyúlt. A halál pillanatában láthat annyira tisztán az ember, mint én akkor. Két katona között a tisztre vetettem magam. Galléron ragadtam. Ezzel volt szerencsém. A földön fetrengtünk és így nem kaphatott telibe a sorozat.

Az Egyetem utca kereszteződésében tértem magamhoz. Félig hunyt szemmel úgy tűnt, mintha egy római filmet látnék. Jöttek a légiók...

Temesváron, 21-e után, 2000 túlélőt ítéltek halálra. A sebesülteket is. Kértem az orvosokat, ápolókat, hogy engem vigyenek a pincébe, mert keresni fognak. Biztonságban vagyok! — mondták. Később aztán megtudtam, hogy időközben megszervezték a mentésemet, ha erre szükség lenne. Csodálatos emberek. Minden kívánságunkat teljesítik.

Tegnap meglátogatott Doina Cornea asszony. Tésztát hozott, saját sütetét és fenyőágat. Vár. Azt mondta, szüksége van rám, az ilyen emberekre.

Az este Nicu Todea keresett fel. Elhozta a festményt, amelyet nekem festett, de kijelentette, hogy csak akkor kapom meg, ha bejutok a Színművészeti Főiskolára. Háromszor felvételiztem, nem sikerült. A december 21-i vizsgán, úgy látszik, átmentem.

— Mit üzen a SZABADSÁG olvasóinak?

— Bocsánatot kérek tőlük. A nevem magyarnak hangzik. Magyarok között élek és szeretem őket, de sajnos, nagyon keveset tudok ezen a nyelven. Kérem, mindannyiukat kérem, tanítsanak meg magyarul beszélni! Hátha majd egyszer egy magyar nyelvű előadást is vezethetek.

Székely Raymond

Kántor László felvétele

Nem is olyan régen még persona non gratának nyilvánították Romániában a Magyar Televízió külpolitikai műsorának az általunk is élénk figyelemmel követett Panorámának felelős szerkesztőjét, **Chrudinák Alajost.** A szabadságot ünneplők között kapták lencsevégre Kolozsvár utcáin a forradalom első napjaiban. A rossz emlékű diktatúra joggal félt tőle: a legforróbb helyeket szereti s a tiszta igazságot!

Fegyverrel a kézben

Vasárnap, azaz szombat este. Mármint Szent Karácsony szombatja...

Csendes a Hajnal-negyed. A tömbházak és háztömbök ablakai kivilágítva, a távolban a Monostor-negyed mutat hasonló fényes képet. Békés emberek igyekeznek a város központja felé, közeleg a Szent Mihály-templomban az éjféli mise...

A legtöbben a fal mentén lépkednek, biztos, ami biztos jelszóval. Lent a Pasteur és a Tanár utca sarkánál fegyveres járőr tűnik fel. Mellettük karszalagos fiatalok, diákok, munkások. Gépkocsikat állítanak meg, járműveket ellenőriznek, állampolgárokat igazoltatnak. Senki sem haragszik meg ezért. Sőt, mintha nyugodtabbak lennének a járókelők.

Nyugodtak, mert őrzik őket, vigyáznak reájuk. Mint ahogy ugyanígy fegyverrel a kézben őrzik, vigyázzák kiskatonáink, tisztjeink az alig néhány napja kivívott szabadságot...

S lent a Főtéren, Mátyás lovasszobrával szemben, ahol a csütörtöki áldozatok emlékére gyúlt ki megannyi gyertya, a csendes, békés kegyeletadók éberségét is kiskatona vigyázza. Karácsonyi ének csendül fel, tangóharmónika szolgáltatja a zenekíséretet. Ismerősök, ismeretlenek éneklik magyarul, románul, sőt még németül is: Csendes éj, szentséges éj...

Valóban az, csendes, szentséges éj. Az emlékezés, a gyászolva ünneplés éjszakája... **L. F.**

Egyetértés

A Parîng utca 5. szám alatti B—1—U tömbház lakóbizottsága őszinte helyeslését fejezi ki a Ceaușescu-diktatúra megdöntésével kapcsolatban, örömmel vették tudomásul, hogy a hatalmat a végre valóban szabad nép vehette át.

A lakóbizottság tettekkel válaszolt és válaszol a továbbiakban is a Nemzetmentő Front Megyei Tanácsának felhívásaira. December 23-a óta megszervezték a tömbház őrségét, hogy megakadályozhassák az esetleges terrorista cselekedeteket. Nyilatkozatukat harmincan írták alá.

★

A Megyei Tűzoltóság köszönetét fejezi ki a munkásoknak, hazafias alakulatoknak, akik ezekben a forró napokban őrködtek, hogy elkerülhessük a tűzeseteket. Nekik köszönhető hogy egyetlen gazdasági egységben, intézményben sem ütött ki tűz.

A magánházaknál keletkezett tüzeket operatívan eloltották a tűzoltók, megelőzve az anyagi károkat. Ilyen esetek történtek Járán és Egeres faluban, Pápfalván és Kolozsváron, az Ecaterina Teodoroiu utcában. Tordán lőtték a tűzoltóság legénységét és a tűzoltósági kaszárnyát, de katonáikat ez sem akadályozta meg feladatuk teljesítésében.

A lakosságot továbbra is ÉBERSÉGRE szólítják fel a tüzek megelőzése érdekében.

Papírmalomba!

„Ne romboljatok!" — foglalható össze két szóban a Nemzetmentő Tanács közleményeinek egyik rendkívül fontos alapgondolata. Ilyen értelemben kereste meg szerkesztőségünket Pálffy Zoltán meteorológus, kolozsvári lakos, aki arra figyelmeztetett, hogy a könyvtárakban, irodákban, közintézmények úgynevezett dokumentációs pontjain az idők folyamán lerakódott makulatúra elpusztítása, elégetése, szemétre hajigálása nemzetgazdasági kár lenne. Sokezer hektár fenyő, rengeteg kemény valutában kifizetett pénz fekszik benne, amelynek bár kis részét vissza lehet, vissza kell nyerni. Ha a tűz, a szemétdomb helyett a Mucart darálógépeibe kerül az, amit dokumentációs könyvtárak nem őriznek majd meg örök figyelmeztetésül! Olvasónk véleményével egyetértünk, a szemétdomb helyett inkább a kartonlemezgyár nyersanyagraktáraiba kerüljön az, ami amúgy is már a történelem szemétdombján van, mert ha papírból fát nem is lehet gyártani, más erdeink viszont tovább zöldellhetnek!

Csendes éj...

„Csendes éj, Szentséges éj, mindenek nyugta mély..." — száll a gyönyörű karácsonyi dal forró fohászként ajkainkról, s remegő szívvel kívánjuk, hogy valóban végre csendes legyen az éj, hallgassanak el a fegyverek és soha többé ne legyen vérontás. Megrendülten állunk a karácsonyfa előtt, szívünkben mély gyásszal és örök tisztelettel azok iránt, akik életüket áldozták a szabadságért. Kezünk ökölbe szorul, és ünnepélyesen fogadjuk: áldozatuk nem volt hiábavaló, harccal és munkával megvédjük a szabadságot, amiért vérüket ontotta az elvakult gyűlölet. Mindnyájan együtt, románok és magyarok, németek és szerbek, és mind, akik ennek a földnek a szülöttei vagyunk. Mert együtt vagyunk, erősek vagyunk, hiába szított évtizedeken át gyűlöletet a kegyetlen zsarnokság. Mi mindvégig emberek maradtunk, a szó legigazabb értelmében. Együtt szenvedtünk, együtt örvendünk, karöltve védjük meg a rég áhított szabadságot, és hiábavaló az ármány, mert ez a legszebb, legfelemelőbb Karácsony:

Győzött a Szeretet!

Szabó Piroska

Magyar fiatalok! Munkások, tanulók, diákok!

Holnap, szerdán 9 órakor a Magyar Demokrata Ifjúsági Szervezet a Kogălniceanu (Farkas) utca 2. szám alatti 3-as Számú Matematika-Fizika Líceumban alakuló gyűlést tart. Küldjétek el képviselőiteket a MaDISZ gyűlésére!

Kolozs megye gyakorló orvosaihoz!

Felkérik Kolozs megye gyakorló orvosait, hogy azok, akiknek lehetőségük van, jelenjenek meg a II. Klinika Amfiteátrumában 1989. december 27-én 14 órakor a jelenlegi feladatok s a távlati program megbeszélése érdekében.

Micsoda különbség!

Előbb a fiúcskát, majd a papát s mamát érte az a megtiszteltetés, hogy a nép vendégszeretetét élvezze. Annak a népnek a vendégszeretetét, amelyet több mint negyedszázadon keresztül ők láttak vendégül, s hogy miként, azt szükségtelen hangoztatni, mindannyian tudjuk. A kis „szerények" szemünk láttára csak sót és kenyeret csipegettek, hátha mi is követjük példájukat, elvégre saját érdekünk, hogy ügyeljünk vonalainkra. Igaz, hogy nem is nagyon kellett iparkodnunk példájuk követésére, mert kenyérhez — amit nekünk, sajnos nemcsak jelképesen kellett csipegetnünk — egyre kisebb adagban, s egyre nehezebben jutottunk hozzá. S nem egyszer még a sóhoz is, hogy más dolgokról ne beszéljünk. Az inyencek — mármint nagy többségünk — ellenben bőven válogathattak a szorgos népünk által termelt javakban, amelyeket a gyakori családi kirándulások, úgynevezett munkalátogatásuk alatt a jelenlevő tíz- és százezrek, a képernyő elé kényszerített milliók is megízlelhettek. Természetesen csak jelképesen. Azt is a szemükkel.

Tulajdonképpen nem erről akartam beszélni, hanem azt akartam szóvá tenni, hogy lám, a kislányka is horogra került, s bár őt nemigen láthattuk a tévé előtt, most örömmel üdvözölhettük bájos, alkoholista pofijával, amint a papa, mama, fiúcska annyiszor megbámult, retusált képecskéi után a képernyőn ő is megjelent S milyen rutinosan volt arcátlan.

Mert ennek a családnak eme tagja sem tagadta meg önmagát. Amikor betessékelték a kényes ízléséhez nem méltó autóba, pofátlanul megkérdezte: nem vihetem magammal a kutyáimat is?

Nem vihette. Mert a spániel ártatlan állat. S a nép már tud disztingválni!

Nagy Károly

Sorbanállás

Sok sort láttam már ifjú és viszontagságos életemben, de újságért álló emberek ekkora óriáskígyóját még soha. Szívdobogva nézem az újságárus előtt állókat. Már ott, a bódé előtt végigfutják a lapot s igaz érdeklődéssel kommentálják. — Végre van olvasnivaló a halálhíreken kívül is — mondja mintegy önmagának a lapot böngésző középkorú nő. — A Szabadság is nagyon érdekes — szól románul egyik férfi —, magyar barátom mondta azt is érdemes elolvasni az első szótól az utolsóig! — Legyen is, a szó legyen már végre szabad — kiáltja lelkesen a mellette álló fiatalember —, örökké kimondható!

T. Sz. Z.

Hogyan tovább?

Ülök családommal együtt a televízió képernyője előtt, s egymásnak mondogatjuk, történelmi napokat élünk. Ezek a napok a történelem ünnepnapjai, de az én generációm, amelyik most lép be a nyolcadik évtizedbe, sok történelmi napot élt meg s biza nem mindegyik volt ünnep. Generációmból tíz- és százezrek nyugszanak az orosz sztyeppék végtelen síkságain vagy a Kárpátok előterében.

Ez év június 15-én feleségemmel együtt, útlevél-kérést adtam be a hatósághoz, hogy eleget tegyek egy svájci meghívásnak, amely október 26—november 23. közötti időre szólt. Az útlevelet majd négy és félhónapi várakozás után, október 26-án kaptam kézhez, azon a napon, amikor már a svájci üdülőben jelentkeznem kellett volna.

Bukaresti út, vízumbeszerzés, minden lélekszakadva, és november elsején elindultam. Közben morfondíroztam Honecker volt keletnémet pártvezető-államfő kijelentései felett, hogy a berlini fal, ami mellett többször elmentem, még 50—100 évig állni fog...

Ilyen politikai horoszkóp mellett érkeztem meg a locarnói üdülőbe, ahol igazán nemzetközi társaságot találtam: finnek, norvégek, angolok, lengyelek, franciák, belgák magyarok vegyesen.

Kezemben a világhírnek örvendő svájci újság, a Neue Züricher Zeitung, szemem a televízió képernyőjén, nem tudom, melyiket nézzem, vagy olvassam —, de a berlini falon hatalmas rés tátong! A televízió színesben mutatja az egymást csókoló-ölelő nyugati, keleti németeket. Ez is történelem: a honecker-i beszéd után nem ötven év, de ötven nap sem telt el, és a falnak vége.

Pár nap múlva a prágai tavasz hőse, Dubcek beszél a televízióban az összegyűlt tízezrekhez. Ezt már egy genfi szálloda televízióján látom. Megmozdult a föld? Esemény eseményt követ. Sziklaszilárdnak vélt pártok és intézmények változnak meg vagy tűnnek el a történelem süllyesztőjében napok alatt. Európa keleti része újra Közép-Európa lesz?

Bécsben már cseh magánautókat látok.

Végre itthon vagyok. De alig illeszkedek be a hétköznapok megszokott munkaritmusába, amikor elkezd rengeni a föld Temesváron. Hívek, akik papjuk védelmére kelnek, elindítanak egy olyan folyamatot, amelynek haszonélvezője Románia 23 millió állampolgára lett!

Unokám a „téli vakációt" december 16-án kapta, s most, december 24-én karácsonyi vakációját tölti. Így éltük meg a vakáció transzfigurációját.

Ez az 1989 karácsonyát közvetlen megelőző történelem. De mi, akik a gyakorlat emberei vagyunk, nekünk előre kell néznünk, s keresnünk a jövőbe vezető utat. Jellemző tényként kell megállapítanom, hogy az elmúlt évtizedekben rengetegen csináltak mást, mint azt, amihez értettek. Magas képzettségű mérnökök voltak árubeszerzők, a tegnapi rendőrtisztből holnapra ügyvéd lett, találkoztam külföldi egyetemet végzett textilmérnökkel, aki utakat épített Dés környékén — valószínűleg rossz utakat... De mit csodálkozom mindezen amikor az ország vezetője az atomfizikától a hibridkukorica öntözéséig mindenhez jobban értett, mint az atomfizikus vagy a gazdász. Egyes vezetők saját magukon hasonló emberfeletti tulajdonságokat véltek felfedezni, s ennek következményeként kiváló mérnökök és mesterek, minden jogi szaktudás nélkül nemzetközi szerződéseket kötöttek oly módon, hogy a német kereskedő ezen a szerződésen meggazdagodott.

Iparunk, a nemzetgazdaság gerince, fantasztikus tervek végrehajtásával gyötörte önmagát és alkalmazottainak ezreit. Opportunus központi vezetők, jutalmak és előléptetések reményében olyan termelési tervekkel ajándékozták meg vállalatainkat, hogy azok belerokkantak teljesítésükbe, illetve nemteljesítésükbe, s azokba a zsonglőrködésekbe, amikből mégis valami kijött, hogy a dolgozó legalább $^3/_4$ fizetést kaphasson, s valamivel mégis hazamehessen.

A bajt csak úgy lehet a jövőben orvosolni, hogy vállalataink saját terveiket végezzék és nem rájuk oktrojált lehetetlenségekkel küzdjenek. Így a lehetőségek határai között általuk ismertek birtokában gazdálkodnak majd.

A központosított bürokrácia olyan tombolása közepette éltünk, hogy ha valaki feltalálta volna a Perpetuum mobilét, az is legfeljebb 2010-ben lehetett volna a szabadalom birtokában — ha megfelelő támogatást kap „illetékes tényezőktől"...

A fentiek eredményezték azt, hogy a jogmorál megszűnt. Mindenki csak azon törte a fejét, hogy a garmadával hozott törvényeket miként lehet kijátszani. Volt olyan év, amikor több törvény született meg, mint amennyivel a volt angol világbirodalmat kormányozták évszázadokon keresztül (s nem is eredménytelenül, legalább is angol szemszögből).

Paradoxális helyzet alakult ki. A felső vezetés rosszhiszeműen, a dolgozó tömegek fizikai és erkölcsi túlterhelésével igyekezett mentől többet produkálni, amire a dolgozó szintén rosszhiszeműen ott és akkor csapta be a felső vezetést, ahol lehetett és ahol tudta. Ennek kell elsősorban véget vetni egyszerű, közérthető jogszabályokkal, amelyeket minden állampolgár betart, és akkor a jogmorál helyreáll, az eredmény nem maradhat el. Ekkor majd a „dörzsölt", a „vagány" lekerül arról a piedesztálról, amit a múlt szerencsétlen körülményei emeltek neki.

Azonnali megoldást igénylő probléma: tiltó törvényekkel leállítani, illetve hatályon kívül helyezni a szisztematizálásnak nevezett rombolást. Nemcsak falvakon, hanem városokon is, ahol történelmi városrészek, nagy tradíciójú munkásnegyedek estek a kegyetlen földgyalu áldozatává, maguk alá temetve családok vagy éppen generációk véres verejtékkel összehordott otthonát; lakóit beterelve a tömbházak betoncelláiba. Méltánytalan kártérítést hazudott a törvény, ami egy luxusvilla esetén legfeljebb egy használt Trabant piaci árával ért fel. A rombolás megszűnte után azonnal gondolkozni kell az emberek kártérítésén, hogy legalább részben jóvátegyük az ellenük elkövetett bűnt.

Ezek azok a gondolatok, amelyek egy önmagát sokat gyötrő, gyakorló jogásznak 1989 karácsony estéjén eszébe jutottak, és volt még annyi lelki ereje, hogy ezt le is írja:

Dr. Podhradszky László

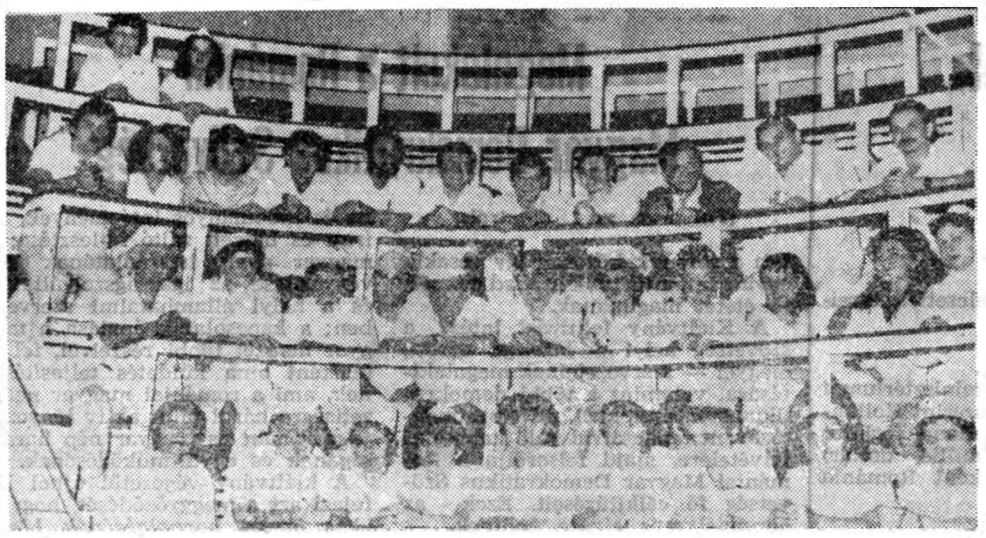

ÉLETMENTŐ ORVOSOK

Dr. Gicu Ionescu orvosprofesszor és munkatársai a tragikus események első percetől példásan látták el a sebesülteket

P. Nicolae felvétele

A forradalom nyomában

A forradalom járja az utcákat. A fegyverropogás nyomában rémhír lohol, zászlót lengető elszánt fiatalok csoportjába ütközik, s darabokra hull a kövezeten.

A Főtéren tegnap még gyertyákkal virrasztott a város; a kegyelet kenyere itta fel a mártírok vérét az Egyetemi Könyvüzletnél, a Nemzeti Bankkal szemben, a Napoca utca sarkán, a Continental szálló előtt, a Metropol közelében, s jelképes hantokon. A városháza árkádjai alatt gyűjtenek az elhunytak hozzátartozóinak megsegítésére. Kézzel hevenyészett felirat: „Kolozsvár mártírjainak", ezt két fiatalember fogadja a rácson átnyújtott pénzt. Kérdik az adakozó nevét és telefonszámát.

— Hagyja, uram. A hősök is névtelenek — hangzik a válasz.

A fiatalember felnéz, s azt mondja, hogy „köszi".

A Dr. Petru Groza utcán hirtelen meggyérül a forgalom, a szembejövők intenek, hogy a Nemzeti Színház előtt visszaterelik a forgalmat. Úgy hallszik, újabb terroristák közelednek a Tordai út irányából. A Bolyai utcában egy ember benzint ereszt le a gépkocsiból, idős hölgy közli ötméterenként a járókelőkkel:

— A piaci csarnokban csirkét osztanak... Jegy nélkül!

A Lenin út elején karszalagos fiatalemberek terelik el a forgalmat a volt megyei pártbizottság épületétől, most itt székel a Nemzetmentő Front Megyei Bizottsága.

A Joliot Curie utcában minden gépkocsit megállítanak a karszalagos fiatalok, s belenéznek a csomagtartóba, felnyitják a gépháztetőt. Erélyesen szólnak az okvetlenkedőre, de mindenkihez van egy jó szavuk, mintha egész életükben rendteremtéssel foglalkoztak volna.

A Mihai Viteazul téren harckocsiból katonák almát vesznek át egy öregúrtól, aki mellett a felesége, kezében ceruza s jegyzetfüzet.

— Móndd a címed, vagy a telefonszámod, hogy megnyugtathassuk anyádat...

A harckocsik köré gyűlt tömeg hallgat, hogy a néni hallhassa, amit a kiskatonák elfulladt hangon sorra mondanak.

A Dózsa György utcán háromévesforma kicsi legénynek nemcsak a karján, hanem a kötött sapkáján is nemzeti színű szalag. Az apja mellette, időnként tör egy-egy darab kekszet, s a gyermek szájába teszi. A kis hazafi majszolja, majd újra követelőzik:

— Még, apu!

Magyarul.

Az egyetemen csend, a diákok az utcákon és tereken őrzik a forradalmat. A Napoca utca elején három vidám fiatal tart a Béke tér irányába, hangosan beszélnek, az egyik azt mondja:

— Mái, besugáule!...

A dohányáruda előtt magyarországi rendszámú Ladán kék betűs, nyomtatott felirat hirdeti, hogy „Sajtó", fennebb bedögiölt motorra rázza az öklét a gazdája, s hív, hogy nyomjuk be az utcáról. Azt mondja, most csapódott be egy lövedék a szerkesztőség kapujába...

Bent nemhogy dolgozni, de létezni is alig lehet: emberek jönnek fel az utcáról, hogy kiáltványt akarnak közzétenni az eltávozottak hazahívására, a távozni akarók lebeszélésére, az öregek, a fiatalok, a horgászok, a szocdemek, a volt frontharcosok, a kirúgott újságírók és rádióriporterek, a hentesek és mészárosok, a bélyeggyűjtők és lemezgyűjtők nevében, s mindenkinek az a legfontosabb, amit ő akar mondani.

Meg kell tanulnunk a demokráciát.

Karácsony estéjén még elkapom a tévében a képet, amikor a diktátor-csemete (kiköpött anyja) azon méltatlankodik, hogy a harckocsiban nem maradt hely kedvenc kutyusainak. Valaki telefonál, hogy mérgezett az ivóvíz. A tévében közlik, hogy az ivóvíz nem mérgezett. Most utána kellene eredni, ki terjeszti a rémhírt. Ez az igazi újságírói munka. Újra kell tanulnunk a mesterséget.

A forradalom járja az utcákat.

Orbán Ferenc

HITVALLÁS

Közel két évszázaddal ezelőtt, a felvilágosodás jegyében, a szabadság, testvériség, egyenlőség nevében született meg színházunk, az emberiség legdédelgetettebb eszméinek szolgálatába állítva művészetünket. Sajnos, ez a felemelő program sokszor csak búvópatakként lehetett jelen alkotó munkánkban. Így volt ez az utóbbi negyedszázadban is. Örülni tudtunk egy áthallásos replikának, csodálatos győzelemnek éreztük, ha egy-egy parabolisztikus színpadi megfogalmazásunk átcsúszott a cenzúra fojtogató keze között. Külön műfajjá emeltük az írásbeli és szóbeli taktikázások kisszerű praktikáját. De nemzetiségi irodalmunk alapműveit nem játszhattuk, emberi-, romániai magyar-, politikai közérzetünket kifejező előadásterveinket csak álmainkban dédelgettük, vagy megcsonkítva — lelkünk egy-egy darabkáját kitépve — vihettük színpadra.

Ütött a szabadság órája!

Fejet hajtunk a hős román nemzet történelmi vállalása előtt, amellyel Európába kíván visszatérni, és amelyet európai módon hajtott végre, nem felejtkezve meg egy európai nemzet számára kötelező toleranciáról sem.

Ez a föld ismét hazánk lett!

A szabadság, testvériség, egyenlőség jelszavait fennen hangoztatva — cselekedhetünk!

Szülőföldünk vox humanája szólalt meg azokban a felhívásokban, programpontokban, amelyeket az újjászülető országépítő forradalom első pillanataiban megfogalmaztak: mindenki legyen otthon hazájában!

Nem maradhatunk kivülállók! A történelem szekerére fel kell ülnünk. Hitet teszünk: részesei kívánuk lenni az új országépítő munkának, vállalva hazánkat, s ugyanakkor vállalva identitásunk kifejezését, magunk megőrzésének küldetését. Híd kívánunk lenni két történelmi viharoktól megtépázott testvérnép között, hogy a közös Európai Házban az emberiség értékeit gyarapítsuk.

Új politikai és művészi platformra kell helyeznünk tevékenységünket.

Művészetünkben csak a tiszta eszközöknek van helye. A tiszta eszméket valós minőségi munkával kell hirdetünk. Se munkánk tartalmában, se kivitelezésében kisszerű taktikázásoknak, helyezkedéseknek, emberi kicsinyességeknek nincs helye. Nagyszerű eszmék megszólaltatására nagyszerű emberek kellenek. Ezt a szellemet kell meghonosítanunk!

Át kell építenünk játékrendünket. Fejezze ki nézőink és magunk közérzetét, politikai, emberi tisztességét. Álmodozhatunk! Álmodozzunk! Látnunk kellene Székely János Caliguláját, azt az alapművet, amely a klasszikusok időtálló módján fogalmazza meg a történelmi kényszer harapófogójában vergődő nemzetiség credóját! Játékrendünkön kell szerepelnie Kós Károly, Bánffy Miklós, Sütő András műveinek, azoknak kell megszólalnia színpadunkon, akik megtartó nemzetiségi programunkat megfogalmazták. Játszanunk kell testvérnépünk nagy klasszikusát, Caragialet. Nem hiányozhat műsorunkból az emberi történelem minden arhetipikus szituációját felölelő Shakespeare-i művészet!

Felejtsünk el minden beidegződést, amely negyedszázada belénk ivódott. Gondolkodó, önállóan cselekedni tudó, a maga munkakörében felelősséget vállaló, kezdeményező munkatársakra van szükség. Demokratikusan, a minőségi művészet jegyében újjászülető társulat kell legyen a jelszavunk.

Románia új demokratizmusának szószólói, romániai magyarságunk önkifejezési fóruma kívánunk lenni.

Ime, hitvallásunk. Ha találkoznak a közönség/közösségünk elvárásaival, kérjük pártoló jelenlétüket!

Kötő József

Segítség a hozzátartozóknak

A forradalmi harcok hősei hozzátartozóinak megsegítésére újabb intézményi és vállalati munkaközösségek ajánlanak fel pénzösszegeket. Az Egyetem szakszervezete közölte, hogy a Szabadság — 1989 folyószámlára a lehető legrövidebb időn belül 100 000 lejes hozzájárulást utalnak át.

A karácsony ÉLETE — az élet karácsonya

SZÁMOMRA a zuhatagos **„életet"** legszemléletesebben fejezi ki Ady Endre kesergő dala: „Az élet a zsibárusok világa, egy hangos vásár, melynek vége nincs. Nincs semmi tán, melynek ne volna ára, megvehető akármi drága kincs... A jelszó mindig: eladok, veszek... Eladó minden, hogyha van vevő: hírnév, dicsőség, hevülés, barátság, rajongás, hit, eszmény, szerető... A sziv az üzlet leghitványabb tárgya, s eladják mégis minden szent hevét... Akad vevő rá, egymást licitálja... Ezután én is [így] teszek: lelkem, szivem kitárom a piacra, túladok én is minden kincsemen... **De nincs erőm ily nyomorulttá válni,** óh nincs erőm, én édes Istenem".

Az Ady szerinti **„élet"** vonatkozik általában **„az" emberre,** az immár mögöttünk hagyott évtizedek emberére éppúgy, mint az „anyaméh" mindenkori „gyümölcsére": konzervatívokra és haladókra, tudósokra és tudatlanokra, műveltekre és csiszolatlan elméjűekre, lelkészekre-papokra és más foglalkozásúakra, erkölcsösökre és erkölcstelenekre, vezetőkre és vezetettekre, románokra és magyarokra, nyugatiakra és keletiekre, bármely világnézet hordozóira, társadalmi osztályokra vagy egyéb különbözőségek viselőire. Valóban igaz: **„eladó — még az** egyházban is helyenként, vezetőknél és vezetetteknél, tanítóknál és taníttottaknál — **minden":** hírnév, barátság, testvériség, hit, eszmény, tudomány, család, nép—nemzet, meggyőződés. Ezt a **„piacos" életet** szemléltetik nemcsak a tovatűnt évtizedek, hanem a mostani karácsony előtti lelkesítő és fegyvercsörgető vagy épp gyilkos történések is.

Eközben **nem szabad** kétségbe vonni az **„életet",** a mi erdélyi-romániai életünket szebbé, másabbá, igazabbá alakítani szándékozók akarását, amelyek — Istennek hála — többrétűen jelentkeznek. Nem szabad megfeledkezni az áldozatokról és a sírokról-gyászolókról, az ellenségekről és a „zsarnokokról". A költő szerint vázolt valóság azonban tagadhatatlan, hacsak továbbra is nem csaljuk magunkat a „minden rendben van", illetve saját erőkkel „rendbe hozható" álmával és jóakaratú képzeletvilágával. Ez **nem** „pesszimizmus", **hanem** az emberi lét természet szerinti realitása, határokon innen és túl éppúgy, mint **múltakra, jelenekre és jövendőkre** nézve egyaránt.

Szembe kell nézni — őszinte kendőzetlenséggel — **„a" „realitással",** s ennek feltétele alatt megmérni-leméri a múltat: elhallgatásai, önmentései és szépítgetései nélkül, az **egyházban éppúgy, mint rajta kívül.** Föl kell ismerni, és nyilvánosan (publice) **látni és láttatni** az Ady szerinti „zsibárusságot", s benne „a szövet, mint az üzlet leghitványabb tárgyát", az envémet ugyanúgy, mint a másét, a szinlelt és az őszinte „damaszkuszi" utasok keblében egyaránt. Ne legyenek többé bálványok, oktalan gyávaságok és megalkuvások, emberkultuszos magatartások és hasonló minősíthetetlenségek. Így alakulhat ki az az „élet"-kép, melynek képviselői — vagy bár ismerői — megértik a karácsony üzenetét: **„Őbenne** vala az élet, és az Élet vala az emberek világossága"; más kifejezéssel: **„Én** [a bölcső Gyermeke és Királya] **vagyok az élet".**

Mindennapi nyelvünkre átültetve **„a karácsony Élete"** azt jelenti (bármely kényszer nélkül, de sürgető zörgetéssel), hogy a „zsibárus"-életből való fölemelkedés keskeny ösvénye **Jézus Krisztus!** Ne hangozzék ez úgy, mint megszokott „papi" beszéd, hanem mint általában az emberi, s közelebbről a magyar identitástudat mély gyökerű —, évszázadokra visszatekintő útkeresése és „új ugarszántása". A karácsonyi bölcső és a nagypénteki kereszt többé sose válasszon el, **hanem** öleljen egyetlen közösségbe valamennyiünket. A fájdalmas tapasztalatok után „valljuk" meg és „vállaljuk" mindnyájan: **Nincsenek és nem lesznek, sohasem lesznek emberi „megváltók", „messiások".** Ezt — legyen szabad megjegyezni — örömmel fogadják el, és szeretettel hirdetik (írásban és szóban) a karácsonyi „Élet" igazi megtapasztalói, s remélhetőleg tiszteletben részesítik az eltérő meggyőződésűek. Nagy ajándék, hogy ma a **„Szabadság" szabadságában** egyáltalán így lehet szólni. Szabad bizonyságot tenni „a megmentési frontok" képviselői előtt éppúgy, mint a hívők és a hit nélküliek közösségében: **nem** a „hősök" vagy a „hősnők", **nem** a demokraták vagy a szocialisták, nacionalisták, idealisták, **nem** a főpapok és az írástudók, **nem** a „forrófejűek" vagy a józan körültekintők, **nem** a katolikusok vagy a reformátusok és más felekezetűek, **sem** a más kategóriájúak nyilvános vagy rejtett szószólói az ígéretes holnap kezességei, a „lehet" és a „nem lehet" kimondói, **hanem „az Élet Fejedelme";** igaz, csak abban az esetben, ha végre Őreá — a Szentlelke általi Immánuelre — néznek (néznének) a szemek a gyárakban és a mezőkön, a kutatóintézetekben és a klinikákon, a törvényszékeken és a templomokban, vagy bárhol másutt. Hadd mutassa meg az **Ő mértéke** (kritériuma): mi az üdvösséges és a kárhozatos, az igaz és a hamis, a jó és a rossz, az ítéletes és a bocsánatos, az édes és a keserű, a jog és a jogorzás, a világosság és a sötétség a **múltra, a jelenre és a jövendőre** nézve egyaránt. Ahol **Ő** hiányzik, ott a „Világosság" tűnik el a ragyogó napsugárban is. Hiába a karácsonyi gyertyafények, a hófehér vagy fekete telek és a rügybontó tavasz, az ígéretes nyár és a dústermésű ősz, mert nincs más fényforrás (ott, ahol „a sötétség nem fogadja be Őt"). Vonatkozik ez **elsősorban az egyházra,** de vele együtt a prófétákkal megálmodott új és cenzúramentes **társadalom** egészére.

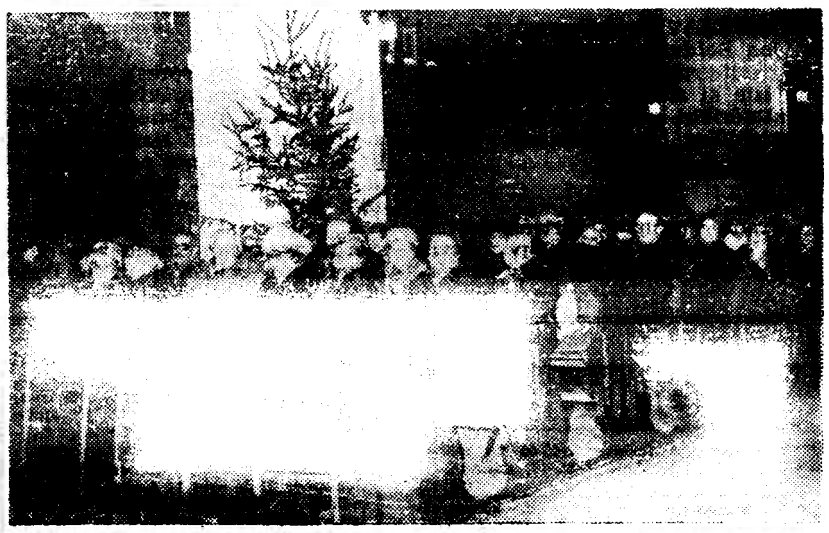

Karácsonyi szentmise

N. Petcu felvétele

A leírtakban **nincs szó** semmiféle „kizárólagosság-igényű" képzelgésről, sem a szellem és a meggyőződés gúzsbakötéséről, hanem egyszerűen a karácsonyi üzenetnek fakuló betűkbe foglalásáról és az annak megfelelő személyes vallástételről. A cél pedig éppoly „egyszerű": a két-háromnapos karácsony **formálódjék át** a „karácsonyi Élet" és „az élet karácsonya" folytatásává; más szóval: a bölcső Gyermeke végre legyen **mind az** Anyaszentegyházban, **mind** a sokrétű társadalomban a **„hétköznapok Ura",** akinek a szeretete és békessége (**mint az** álszeretet és a hamis békesség ellentétje) bocsánata és öröme, igazsága és megigazítása képezzen **„új eget és új földet"** teremtő, megmásíthatatlan és legyőzhetetlen hatalommá, nemcsak a „szószékeken" és a „panorámákban" hanem vérrel áztatott, gyásszal és sírással megpróbált, a vigasztalás és a megtartás ígéretével megajándékozott hazai földünk valmennyi városában és falujában, családjában és más közösségében.

Tőkés István

A romániai forradalmi események nemzetközi visszhangja

— HÍRUGYNÖKSÉGI JELENTÉSEK —

(GENF. Agerpres).
Körülbelül 12 nemzeti vöröskereszt társaság jelentette be, hogy Románia segítségére siet — hangzik a Nemzetközi Vöröskereszt Bizottság (NVB) Genfben kiadott közleménye. Az NVB sürgős segélynyújtásra, elsősorban orvosi felszerelések és gyógyszerek küldésére szólító kérését eddig a kanadai, dán, norvég, lengyel, svéd, svájci, brit, csehszlovák, jugoszláviai és holland társaságok igazoltak vissza.

(RÓMA. Agerpres).
Gianni de Michelis, Olaszország külügyminisztere üdvözölte a Romániában folyamatban levő „rendkívüli demokratikus forradalmat" és végső győzelmet kívánt hozzá — írja a France Presse.
Ugyanakkor Olaszország egészségügyi minisztériuma sürgősségi orvosi segélyprogramot jelentett be a román nép számára.

(PRÁGA. Agerpres).
A Romániába küldendő élelmiszerek igazi raktárává változott a prágai Karoline Egyetem filozófiai fakultásának hallja — közli a CTK.
A Parasztfórum rádióállomása felhívásban kérte a társadalmuk demokratikus átalakításáért folytatott harc teljében levő diákoktól, szervezzék meg az élelmiszerek és a román népnek nyújtandó segélyek begyűjtését.
Amint a CTK jelenti, a csehszlovák vasutasok vállalták, hogy elsőbbséget biztosítanak a segélyeket szállító vonatoknak. A gyűjtési akció a karácsonyi napokon is folytatódik.

(TOKIÓ. Agerpres).
A japán külügyminisztérium hódolatát fejezte ki a román népnek, amely bátran megdöntötte a despotikus Ceaușescu-kormányt — közli a France Presse.
A Japán Kommunista Párt üdvözölte a Ceaușescu-rezsim bukását, amelyet a szocialista demokráciával ellentétben álló kormánynyal szembeni népi harag idézett elő — teszi hozzá az AFP.

(REJKJAVIK. Agerpres).
Jon Baldvin Hannibalsson izlandi külügyminiszter megelégedését fejezte ki afölött, hogy Románia a diktatórikus rezsim eltávolításával egyidejűleg a demokrácia útjára lépett.

(BÉCS. Agerpres).
Franz Vranitzky osztrák szövetségi kancellár a kormány egyik ülése után ismertette, hogy sürgősségi segélyalapot létesítettek Románia számára 20 millió schilling értékben.
Az APA hírügynökség által közölt hír szerint, az osztrák haderő felajánlotta Romániának a rendelkezésére álló orvosi eszközök kétharmadát.

Sok emberi áldozatba került

(TOKIÓ. Agerpres).
Az angol nyelven megjelenő Mainichi Daily News című japán újság egyebek között hangsúlyozza, hogy Romániában a sokéves elnyomás és a Ceaușescu féle diktatúra ellenére a népben erőteljesen megmaradt a reformok és a demokrácia óhaja. Ez az óhaj most valóra válik — fűzi hozzá. Ceaușescu utolsó pillanatig erőszakkal próbálta elfojtani a népet, s ez nagyon sok emberi áldozatba került. A román nép energiája tiszteletre méltó. Ceaușescut óriási felelősség terheli a romániai vérontásért — jegyzi meg az újság.

(WASHINGTON. Agerpres).
Az Egyesült Államokban élő több ezer amerikai román tüntetett, megelégedésének adva hangot a diktátor eltávolítása kapcsán, s kifejezte óhaját, hogy aktívan segítse a nehéz pillanatokat átélő román népet.
Ted Wayne képviselő emlékeztetett rá, hogy az amerikai kormány kész humanitárius segélyben részesíteni Romániát, de ellenez bármilyen katonai támogatást.
Cristopher Smith képviselő az amerikai sajtóban megjelent nyilatkozatban köszöntötte a romániai eseményeket. Hozzáfűzte, hogy a diktátor menesztésével „egy rákos daganatot távolítottak el Európa testéből".

(MOSZKVA. Agerpres).
A szovjetunióbeli Vöröskereszt és Vörösfélhold Társaságok Szövetsége sürgősségi segélyt készül küldeni Romániába, amely műtőberendezésekből, kötszerből, sebészi varrócérnából, elsősegélynyújtási gyógyszeres- és orvosiműszer-táskából áll.

(LONDON. Agerpres).
Miután alapot alakított a romániai lakosság gyógyszerekkel való megsegítésére, a Nagy-Britanniai Vöröskereszt számos pénzadományt kapott, amelynek összértéke többezer font sterlingre rúg.
A brit fővárosból érkező hírek szerint vasárnap Londonban misét tartottak a romániai népfelkelés győzelemreviteléért elesettek ezreinek az emlékére.

(HÁGA. Agerpres).
A holland külügyminisztériumot idéző France Presse szerint Hollandia három millió holland forintot (hozzávetőleg másfélmillió dollár) utalt át gyorssegélyként Románia számára.

(PÁRIZS. Agerpres).
Franciaországban kampány indult gyógyszerek, különböző szükséges eszközök és pénz gyűjtésére a Romániával való szolidaritás alapja keretében. A távközlési miniszter utasításából a párizsi főposta épülete december 24-e óta állandóan nyitva áll „minden olyan párizsi számára, aki a román néppel való szolidaritását kívánja kifejezni".

(SZÓFIA., Agerpres).
December 25-én Szófiában népgyűlést tartottak, amelyen a bolgár honpolgárok megemlékeztek a romániai véres zsarnokság elleni harc áldozatairól. A népgyűlés keretében megemlítették, hogy Szófia lakossága ruházati cikkekből, élelmiszerből és gyógyszerből álló segélyt küldött Romániába. Ugyanakkor a résztvevők kifejezésre juttatták hálájukat a Bolgár KP KB egészséges erői iránt, amelyek elvszerűen és bátran, vérontás nélkül vetettek véget a bulgáriai totalitárius rezsimnek.

★

Ruse városa a Romániának szánt segély összegyűjtési központjává vált. December 24-e déli 12 óráig 40 tonna volt az innen Romániába küldött segély összsúlya.

Líbia cáfol

(TRIPOLI. Agerpres).
Líbia meghazudtolta azokat a híreket, amelyek szerint a líbiai erők támogatták Ceaușescu terrorista elemeit. A Líbiai Külügyi Népi Iroda hivatalos forrásait idéző líbiai hírügynökség leszögezi: a több sajtóiroda által közzétett hír, amely azt állítja, hogy libanoni kommandók támogatják Ceaușescu terrorista egységeit, teljesen alaptalan.

(PÁRIZS. Agerpres).
Franciaország hivatalosan elismeri az új hatóságokat, amelyek átvették a hatalmat Bukarestben a Ceaușescu-rezsim megdöntése után — jelenti a France Presse a francia külügyminisztériumot idézve. A párizsi kormány Romániában csak a Nemzetmentő Front Tanácsát ismeri el törvényes hatóságnak — szögezték le.

Megalakult a Romániai Magyar Demokratikus Szövetség

(Folytatás az 1. oldalról)

tet: a sorsunk közös, s így csakis együtt teremthetünk szabad és méltó életet magunknak.
A Kiáltvány felhívást intéz a szövetség helyi — községi, városi, megyei — szervezeteinek megalakítására, valamint a többi demokratikus szervezetekkel, a Nemzetmentő Front tanácsaival való kapcsolat felvételére, majd felsorolja a Romániai Magyar Demokratikus Szövetség fő célkitűzéseit. Ezek az önrendelkezés elvére épülnek, s ugyanakkor kimondták Románia sérthetetlenségének, területi épségének és szuverenitásának elvét. A felsorolt célok között szerepel: a nemzetiségek statutumának kidolgozása és a nemzetiségek minisztériumának létrehozása; az anyanyelvi oktatási rendszer kifejlesztése valamennyi fokozaton, az óvodáktól a felsőfokú oktatásig; kulturális és tudományos intézmények, az írott és beszélt sajtó fejlesztése; a magyar nyelv használatának törvényesítése az igazságszolgáltatási és a helyi államhatalmi szervekben; a kapcsolatok ápolása a magyar nemzet többi részeivel, feltételeként ama küldetés teljesítésének, ami a romániai magyar nemzetiségre hárul mint aktív tényezője a román és magyar nép barátságának és együttműködésének.
A kiáltvány végezetül újból kifejezi azt a meggyőződését, hogy a haza összes honpolgárának közös célja: a szabad, demokratikus Románia megteremtése, az egyetlen törvényes államhatalom, a Nemzetmentő Front programjának szellemében.
A Romániai Magyar Demokratikus Szövetség Ideiglenes Végrehajtó Bizottságának nevében aláírja Domokos Géza.

Egymásután érkeznek a külföldi segélyszállítmányok

(BERLIN. Agerpres).
Az NDK külügyminisztériuma közölte, hogy a szolidaritási bizottsággal, a vöröskereszt bizottsággal és a honpolgári szervezetekkel együtt nagyarányú segélykampányt indítottak hazánk támogatására. Úgyszintén segélyt küld a keletnémet nőszervezet. Gera város lakosai a súlyos mepróbáltatásokon átesett Temesvár megsegítésére alakítottak bizottságot.

(BRÜSSZEL. Agerpres).
A Közös Piac bizottsága 11 millió márka értékű második gyorssegélyt küld Romániának. A Vöröskereszt révén élelmiszereket, gyógyszereket és orvosi felszereléseket küldenek hazánknak. Úgyszintén orvosokat is küldeni fognak. Két nappal korábban a Közös Piac kétmillió márkás segélyről döntött.

● **(BONN. Agerpres).**
A Németország SZK-beli DPA hírügynökség közli, hogy John Tagliabuet, a The New York Times amerikai napilap kelet-európai tudósítóját lelőtték Temesváron. A gépkocsit, amelyben az újságíró tartózkodott másik három amerikai és belga kollegájával, terroristák erős fegyvertűznek vetették alá.

● **A France Presse jelentése szerint hétfőn, egy Bukaresthez közeledő gépkocsiban agyonlőttek belga újságírót — közölték a [illegible] határállomáson.**
Francia szemtanúk szerint, a rostává lőtt gépkocsi visszatért a határállomásra a támadást túlélő három utasával. Ezek elmesélték, hogy a Bukarest felé haladó gépkocsit magányos személyek vették tűz alá.

(Agerpres)

apróhirdetés

Távirányításos Toshiba VHS-66 G, 1987-es video eladó. Telefon: 4–81–19, délután. (22133)

Eladó George hall-garnitúra, könyvszekrény, vitrines konyhabútor. Telefon: 3–76–54, 14–16 óra között. (22159)

Miraj 3 televízió eladó. Telefon: 8–10–58. (21798)

Központi szoba-konyhás magánlakásomat elcserélném hasonlóval a központhoz közel. Telefon: 3–53–94. (22169)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett fiunk,
BORBÉLY ISTVÁN
31 éves munkás, 1989. december 21-én, életét áldozta a nép szabadságáért. A december 26-án tartott közös gyászünnepség után, a lutheránus temetőben helyezzük örök nyugalomra. Kedves fiunk, számunkra pótolhatatlan maradsz mindörökre. Emléked legyen áldott, nyugalmad csendes. EDESANYJA, ÉDESAPJA ÉS TESTVÉRE.

Kegyelettel emlékezem szeretett férjemre,
GERGELY ISTVÁNRA,
az IMAIA volt eseztergályosára, aki 12 éve hunyt el és egyetlen fiunkra,
JÓZSEFRE,
aki 7 és fél éve nyugszik apja mellett. AZ ÖSSZETORT SZÍVŰ FELESÉG ÉS ANYA, ERZSI. (21332)

Megrendülten, fájó szível tudatjuk, hogy a forrón szeretett férj, édesapa, testvér, sógor, munkatárs és jó szomszéd,
SZABÓ ISTVÁN
40 éves, a Metalul roșu esztergályosa, december 21-én este 11 órakor a Sörgyár mellett a diktatúra golyóinak áldozata lett, hátrahagyva családját és két forrón szeretett gyermekét. Drága édesapánk, mi mindennap hazavárunk téged. Az élet rövid lesz megsiratni téged, a hála virágai sirodon mindig öntözve lesznek könnyeinktől, melyek szemünkből sose fognak kiszáradni. Vigasztalhatatlan FELESÉGE, ANNA ÉS FIAI: ISTVÁNKA ÉS LEVENTE.

Fájdalommal megtört szívvel tudatjuk az ismerősökkel, hogy
SZABÓ ISTVÁN
40 éves korában, december 21-én este 11 órakor tragikus körülmények között elhunyt. Drága sógorunk, számunkra pótolhatatlan maradsz mindörökre. Emléked szívünkben örökké élni fog. Emléked legyen áldott, nyugalmad csendes. SÓGORA, DEZSŐ ÉS SÓGORNŐJE, ILONA. Temetéséről később fogunk értesíteni mindenkit. (22328)

Szívből gyászoljuk a szeretett rokont,
BORBÉLY ISTVÁN
31 éves munkást, aki életét áldozta a nép szabadságáért. Őt sohasem felejtő ROKONAI, NAGYMAMA, OCSI ÉS MARIKA CSALÁDJA RÉSZÉRŐL. (22436/A)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, önfeláldozó édesapa, jó gyermek, testvér, vő, sógor, keresztapa és unoka, rokon, jó barát és ismerős
SZABÓ ATTILA,
a Metalurgia szövetkezet alkalmazottja, 1989. december 21-én 22 éves korában, hősként hullt el, a kíméletlen diktátor bérgyilkosainak golyói által. Vidáman távozott hazulról, igérve, hogy hamarosan visszatér szeretett családjához, azonban a kíméletlen halál meggátolta, hogy újra láthassa imádott kislányát és várandós feleségét. Temetése 1989. december 27-én 14 órakor a családi háztól a Kismezői temetőbe. Emléke szívünkben örökre megmarad. A BÁNATOS CSALÁD.

Mély és örök fájdalommal emlékeztünk december 25-re, amikor hét éve, hogy örökre eltávozott szerettei köréből,
BOGDÁNFFY ZSUZSÁNNA.
Hiányát nem pótolja semmi. Emlékét szívünkbe zárva őrizzük. SZERETŐ CSALÁDJA. (22024)

Kegyelettel emlékezünk drága jó, szorgoskezű édesanyánkra,
BUKSA JANKÁRA,
halálának féléves évfordulóján, és a 30 éve elhunyt, drága édesapánkra,
BUKSA EMILRE.
A CSALÁD. (22127)

JODÁL GÁBOR ERNŐ
egyetemi rektor családjának őszinte részvétünket fejezzük ki. NEGYEDBELI BARÁTAI. (22247)

Köszönjük mindazoknak, akik drága halottunk,
CIUPE JÓZSEF
temetésén részt vettek és fájdalmunkban osztoztak. BÁNATOS CSALÁDJA. (22137/A)

Együttérzünk KISPÁL MARGIT kollegánőnkkel, édesanyja elhunyta miatti gyászában. MUNKATÁRSAI. (22314/A)

Kegyelettel emlékezünk
NÁDASI ANNÁRA,
a szeretett anyára és anyósra, valamint
KOVÁCS JOLÁNRA
(SZUL. NÁDASI),
a drága testvérre és sógornőre, halálukat évfordulóján. A CSALÁD. (22429)

Szívből gyászoljuk a szeretett rokont,
BORBÉLY ISTVÁN
31 éves munkást, aki életét áldozta a nép szabadságáért. Őt sohasem felejtő ROKONAI A RIMBU ÉS BUȘCAN CSALÁD. (22435)

Szomorú szívvel emlékezünk drága halottunkra,
BARRA FERENCRE,
aki hat hónapja távozott örökre szeretettei köréből. BÁNATOS CSALÁDJA. (22100)

KEDVES MAGDI! Együttérzünk veled e szomorú percekben. KÖZVETLEN KOLLEGÁID. (22293)

Fájdalommal tudatjuk, hogy a tisztelt, szeretett barát és kollega,
DR. ZAHAROVITS SOMA
nyugdíjas jogász, hosszas szenvedés után, elhunyt. Temetése a Republicii utcai zsidótemetőben 1989. december 26-án, 15 órakor. BARÁTAI. (22430)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk,
SZABÓ ISTVÁN
temetésén részt vettek és vigasztaló szavaikkal fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A GYÁSZOLÓ CSALÁD. (22255)

Köszönetünket fejezzük ki minden rokonnak, ismerősnek és szomszédnak, aki
CSEH FERENC
temetésén részt vett és fájdalmunkat enyhíteni igyekezett. A GYÁSZOLÓ CSALÁD. (22225)

Ma két éve, hogy itthagyott szeretett keresztfiunk,
JÁNOSI LEVENTE.
Őt soha el nem felejtő KERESZTSZÜLEI ÉS UNOKATESTVÉREI. (21947)

Két éve már, hogy nincs közöttünk a kedves gyermek és testvér,
JÁNOSI LEVENTE.
Mienk a sírig tartó keserűség, legyen övé a nyugalom s a békesség. Őt soha el nem felejtő SZÜLEI ÉS TESTVÉREI. (21947)

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Cluj-Napoca, str. Napoca 16., Căsuța poștală: 239. Tel.: 1—64—16 (központ) Intreprinderea Poligrafică Cluj. Index: 40—161